

NGƯỜI XÓM CŨ

● Huỳnh Thế Hy SB71

hồi ấy con đường Phù Đổng Thiên Vương của Nha Trang còn nhỏ xíu, tính từ đầu đường tới cuối đường khoảng chừng 100 nóc nhà. Nhà tôi số chẵn, nằm ngay giữa, góc ngã tư Trần bình Trọng; đường xuống chợ có cái tên ngộ nghĩnh: Chôm Hổm; chắc do người buôn bán đem gánh tới ngôi chôm hổm để bán đại, riết thành cái chợ.

Ông chủ nhà cho xây bốn căn nhà sát lẫn nhau, mỗi nhà có cửa riêng nhưng lại thông nhau đường xuống bếp. Bốn cái bếp, bốn nhà tiêu, chung một cái giếng, chiều chiều nấu ăn, giặt giũ mọi người đều thấy nhau, biết nhà nào hôm nay ăn cái gì. Nhà đầu là ông bố đỡ đầu tôi, nhà thứ hai là con ông chủ nhà, nhà thứ ba nhiều người tới thuê rồi đi và nhà thứ tư ba mẹ tôi ở lâu nhất.

Được cái nhà ngay góc đường nên ba mẹ tôi cho

thuê truyện, lúc để tôi ra, mẹ tôi không ai bên cạnh; may có bà chị nuôi của mẹ từ hồi di cư mà sau này tôi gọi bằng bác Vi ở đường Hồng Bàng đưa mẹ và tôi về ở để chăm sóc giúp. Tôi lớn lên trong vòng tay yêu thương của hai bà mẹ.

Tới lúc chập chững biết đi, tôi trở về căn nhà Phù Đổng, nhà bên cạnh có gia đình hơn bố mẹ tôi ít tuổi mới dọn đến và cũng có một cô con gái sinh sau tôi mấy tháng. Tôi gọi hai ông bà là bác Kiệt, bác Kiệt trai là lính hải quân nên thường xuyên vắng nhà, bác Kiệt gái thân thiết với mẹ tôi như hai chị em vì cùng cảnh Bắc vào Nam. Lúc tôi vào trường tu năm 71 thì hai bác cũng dọn đi Cam Ranh, tôi bật tin từ đó.

Biến cố 75 khiến người xóm cũ tứ tán, gia đình ông bố tôi về khu Bà Rịa sinh sống rồi mất, khu sinh hoạt chung đằng sau được xây lại mỗi nhà có bếp và khu vệ sinh riêng biệt; giếng được lấp lại để thay vào đó là nước máy; không còn cảnh mấy bà ngồi lật rau rôm rả những câu chuyện hàng ngày thân tình lối xóm như xưa. Tôi học ở Thủ Đức, thỉnh thoảng về vắc đàn ra trước nhà ngôi khảm, lấy le với mấy em hàng xóm; xéo bên kia đường có cậu cũng tên Huy ít hơn tôi dăm tuổi cũng vắc đàn qua đánh kè... hấn có lối chơi rất lạ, tay trái không ôm cần đàn như bình thường mà chụp từ trên xuống, lead Hotel Cali ngọt không thua ai, sau này trở thành trưởng đoàn ca nhạc Hải Đăng. Lúc đó, tôi đã lênh đênh sang Nhật.

Cũng cái sân nhà này một hôm mẹ tôi đang ngồi nhớ thằng con tha hương thì có một bà dáng mệnh

Nha Trang vào những năm cuối 60 binh sĩ Mỹ chụp. Ảnh: T.L.

phụ đi xích lô qua ngừng lại. Bà xuống xe nhìn mẹ tôi chăm chăm...

- Có phải bà Hà...

Mẹ tôi mắt vốn yếu nhìn người phụ nữ một hồi rồi thốt lên:

- Chị Kiệt.

Hai bà cùng kêu lên "Ồi giờ oi" rồi ôm nhau khóc. Có lẽ 20 năm mới gặp lại.

- Tao về nước, sẵn ghé qua nhà cũ xem còn ai không ngờ gặp mày. Sao nhà cửa chung quanh thay đổi hết mà nhà mày vẫn vậy?

Mẹ tôi thật thà, nói có thằng con bên Nhật nhưng nó cũng khó khăn lắm nên chỉ gửi chút quà hàng tháng về bán đủ tiền ăn.

Bà vào nhà hàn huyên với mẹ tôi, nhờ bác Kiệt trai là lính hải quân nên cả gia đình xuống tàu qua Mỹ từ

Góc đường Phù
Đổng nửa thế kỷ
sau đó do người
viết chụp.

năm 75; con cái thành đạt, bà cũng có một cửa hàng buôn bán khảm khá ở Little Saigon; lần trở về này bà muốn tìm mẹ tôi để trả một món nợ.

Số là những năm 60, khi đến ở khu Phù Đổng cạnh nhà tôi, bà muốn mở tiệm may mà không đủ tiền mua máy may, mẹ tôi tháo cái nhẫn cưới bằng vàng ta mấy chỉ, gia tài duy nhất đưa cho bà đi cầm để mua máy:

- Chùng nào có chị chuộc lại cho em.

Sau này bà chuộc lại chiếc nhẫn cho mẹ tôi, dọn nhà đi nơi khác rồi sang nước khác, nhưng bà vẫn nhớ cái ơn nghĩa mẹ tôi và nặng nợ ân tình đó trong thâm tâm bao nhiêu năm dù vật đổi sao dời.

Mẹ tôi khoe khi tôi liên lạc về: “Bác ấy cho tao cả nghìn đô”; năm 95 thì nghìn đô vẫn còn là số tiền lớn lắm; còn nói là chỉ mang chừng ấy, có dịp sẽ gởi thêm.

Lần thứ hai bác về theo thằng con trai bác sĩ, cậu tham gia phái đoàn đi khám thiện nguyện cho người nghèo VN. Bác giục bố mẹ tôi vào Sài Gòn khám vì mắt mẹ tôi yếu và ba tôi thì có cục bướu khá to trên cổ. Tôi liên lạc với bác để cảm ơn bị bác la cho một trận vì tội chưa làm tròn chữ hiếu, tôi chỉ biết cười trừ cảm động. Không hiểu sao những người xưa họ giữ cái tình cảm như trong tiểu thuyết, đến tuổi mình đã phai lạt đi ít nhiều hướng chi thế hệ sau này.

Giờ thì hai bà có lẽ vẫn đang hàn huyên bên kia thế giới, nhắc tới những người hàng xóm tốt bụng của con đường Phù Đổng.

Căn nhà 60 năm xưa đã được dựng lại, trên tầng hai đó chỉ còn một lão ông ngồi đếm thời gian, nhớ đến những người muôn năm cũ.Ω